

372-220
1972 MAJ 23
TUKOR

ÖNÁLLÓBBAK A GYEREKEK...

EGY ISKOLAOTTHONBAN

Előkerülnek a játékok a polcról

GYEREKEK

A „Váci Mihály” Általános Iskola udvaráról, a Fehérvári úti hosszú, új házsorra látni.

— Abban a házban laktok? — kérdezek egy magas növésű, szőke kislányt. Ha nem tudnám, hogy tavaly még óvodás volt, akár harmadikosnak is nézhetném. Pereg a nyelve:

— Nem. A Tétényi úton, a negyven á-ban, méghozzá a kilencedik emeleten. Három testvérem van.

— Mekkora?

— Pillanat — gondolkodik —, azt hiszem, hogy május 14-én lesznek négyévesek.

— Talán négyéves lesz az egyik — helyesbítem. Hiába, mégiscsak elsős, még téved a beszédben.

— Mind a három — néz rám jelentőségelteljesen.

— Nem értem — rázom a fejem.

Ebéd után, mesét hallgatnak elalvás előtt

FOTÓ:
BENKŐ
IMRE
(MTI)

Az „otthonos” osztály valóban otthonos, ami megkönnyíti a pedagógus, Szabó Lászlóné munkáját

— Ikrek — nevet Bruckner Csilla. Egyszerre születtek. Az anyukám azt remélte, hogy rajtam kívül lesz még egy gyereke és lett három. Be se férünk egyszerre a liftbe, ha a biciklimet is visszük, mert az akkora, hogy az anyukámnak is jó, meg az apukámnak is, csak egy kicsit magasabbra kell tenni az ülést.

Többen abba hagyják a futkározást, a fótós bácsit emlegetik, aki nemrég az iskolában járt. Körénk jönnek, beszélgetnek, és érezni, hogy ez már szinte nyilatkozatnak számít, mint-ha az interjú minden csínjával-bínjával tisztában lennének ezek az alig hétéves állampolgárok:

— Azért szeretek ide járni, mert okosabb leszek és sokat fogok tudni. Babos Beáta Katalin a nevem.

— Elég csak a Beáta is — legyint egy különösen élénk, nyurga, szóke fiú.

— Nem elég — néz rá szigorúan Beáta és folytatja: — Állatidomító vagy artista szeretnék lenni. Otthon is van gyűrűm, már meg tudom csinálni a fészket, a gyertyát, a bölcst.

— Most én: Martinek Attila. Szeretek olvasni, számtanozni. Tessék beírni azt is, hogy mi szeretnék lenni: buszvezető. Az leszek?

PEDAGÓGUSOK

Hogy milyenek az iskolaotthonok, már ismerik országszerte, sorozatban foglalkozott velük a tévé. Éppen két éve, hogy a Gorkij fasori kísérleti iskolát lapunk is bemutatta. Akkor, 1970-ben, még csak 17 osztály tanulóit vettek részt a játékos tanulásban. 1971-ben már 54 osztály és ebben az évben Budapest 93 iskolájában 148 osztály „iskolaotthonos”.

A 71/72-es tanévben vezették be először a „Váci Mihály” Általános Iskolában is, ahol 25 elsővel két pedagógus: Szabó Lászlóné és Rakk Anna foglalkozik.

— Önök milyen eredményt értek el?

— Kissé speciális a helyzetünk — válaszol Szabó Lászlóné —, a mi osztályunk ugyanis testnevelő tagozatos. Külön felvétellel válogatott gyerekek kerültek ide, akikkel nagyon jó eredményt értünk el, ez a legjobb osztály a négy első közül, csak nem tudjuk, mennyi a mi munkánk eredménye, s mennyi a gyerekek érdeme. Országosan az a cél, hogy a fizikai dolgozók gyerekei kerüljenek elsősorban iskolaotthonos osztályokba. Nálunk nem így válogatták ki a gyerekeket, a különbséget legjobban egy kontroll-osztály mutathatná ki.

— Ebben a tanévben itt hány első osztály indult?

— Négy. S bizony azt is meg kell mondani, hogy a legtöbb szülő, testnevelő tagozatos és iskolaotthonos osztályba kérte a gyerekeit. Sokan igazságtalannak tartják, hogy nem kerültek oda. S mivel tudomásom szerint ez a forma egyre bővül, volna is egy javaslatom. Ha egy kerületben, mondjuk, hat iskolának egy-egy első osztályában akarnák bevezetni ezt a rendszert, helyesebb volna, ha inkább csak kettőben vezetnék be, de minden első osztályos számára, és azokat az iskolákat vennék előre, ahol legtöbben vannak a fizikai dolgozók gyerekei.

— Mit jelent az elsősök számára a testnevelés tagozat?

— Külön szaktanárral heti hat óra testnevelés, 3 normál, 3 sportköri. Egy évben 45 óra úszás, októbertől május végéig hetente egy délutánt uszodában töltenek. Az iskola szakosított, minden évfolyamból egy osztály testnevelő tagozatos.

— Önöknek, pedagógusoknak, mennyire új, mennyire más a megszokotthoz képest ez a módszer?

— Nekem olyan volt, mintha először kezdtem volna a munkát, pedig már 15 éve tanítok. Nem az volt a problémám, hogy hogyan tanítom az abcét, hiszen ez az első gyakorló-években már kialakul, hanem, hogy mit csináljak velük, ha vége a tanórának. Állandóan kutatunk kell valami új után, ami leköti a gyerekeket. S arra is rá kell szoktatni őket, hogy tudjanak élni a saját érdeklődésüknek, hobbyjuknak is, ne mindig én mondjam meg nekik, hogy mit játszanak.

— Tehát könnyebb vagy nehezebb?

— Tagadhatatlanul nehezebb, de ezt már akkor is tudtuk, amikor elvállaltuk. Aki ért a pedagógiához, az tudja, hogy a legnehezebb az egységes nevelési elvek alkalmazása, még két személy között is. Különbözően vannak szokások, amit tervszerűen kell kialakítanunk náluk, az étkezés kulturáltságától kezdve számos más dologig. A gyerekek minden apróságot megfigyelnek, és hamar rámondják, hogy: „Anikó néni másképp szokta”. „Éva néni nem így mondta”. Mégiscsak óvodás korban kerülnek ide, és teljesen ki kell szolgálni magukat. Itt nincs dadus néni, aki segítsen. De végül is, sikerült, három hónap után a mi irányításunkkal és fizikai erőnk segítségével önállóak lettek.

— Hogy értsem, hogy az önök fizikai erejével?

— Délelőtt és délután osztott tanítás folyik, közben játszanak és alsznak. S a tantermet maguknak kell átalakítaniuk. Eltolni az asztalokat, behordani, kihordani az ágyakat, kikapolni, elpakolni az ágyneműt. Három hónapig mi segítettünk nekik, de most már maguk csinálnak mindent.

— Nekem talán még nehezebb — mondja Rakk Anna. — 1970-ben végeztem és most tanítok először első osztályt, de mindig is az volt a szívem vágya, hogy ilyen kicsiket taníthassak.

EGY SZÜLŐ

Öt óra. Bólya Ferencné jön Zsoltért:

— Azt hiszem, titokban mindenki abban reménykedett, hogy ilyen osztályba veszik fel a gyerekeit. Nekem az iskolagond 85 százalékát leveszi a vállamról. Nem félünk, hogy a napköziben összeverekedik a többiekkel. És a tanulás... Mintha csak a gyerekek válogatták volna össze, hogy mit szeretnének.

— A Női Fehérneműgyárban vagyok kontírozó könyvelő. Sokan panaszkodnak nálunk a napközire. Változtatni kellene rajta, hogy minél több ilyen iskolaotthon legyen. Itt a pedagógusok is jobban megismerik a gyereket. Legálábbis úgy látom, két hónap után olyan véleményezést adtak, hogy magunk is meglepődtünk.

— És olyan önálló a gyerek. Elmegy a KÖZÉRT-be, az áruházba, akár ötfélélt is hoz. S az egyéni véleménye, ítéltékessége egyes területeken kifejeztem sokat fejlődött. Két hónapja vittem el Zsoltit a Nemzeti Galériába, és megállt Munkácsynak az előtt a sötét tónusú csendélete előtt: „Anyuci, én ezt ismerem...”

*

Megyek a folyosón, Martinek Attila rámutat a füzetemre: „Megvan, hogy buszvezető?”

SARKADY MÁRIA